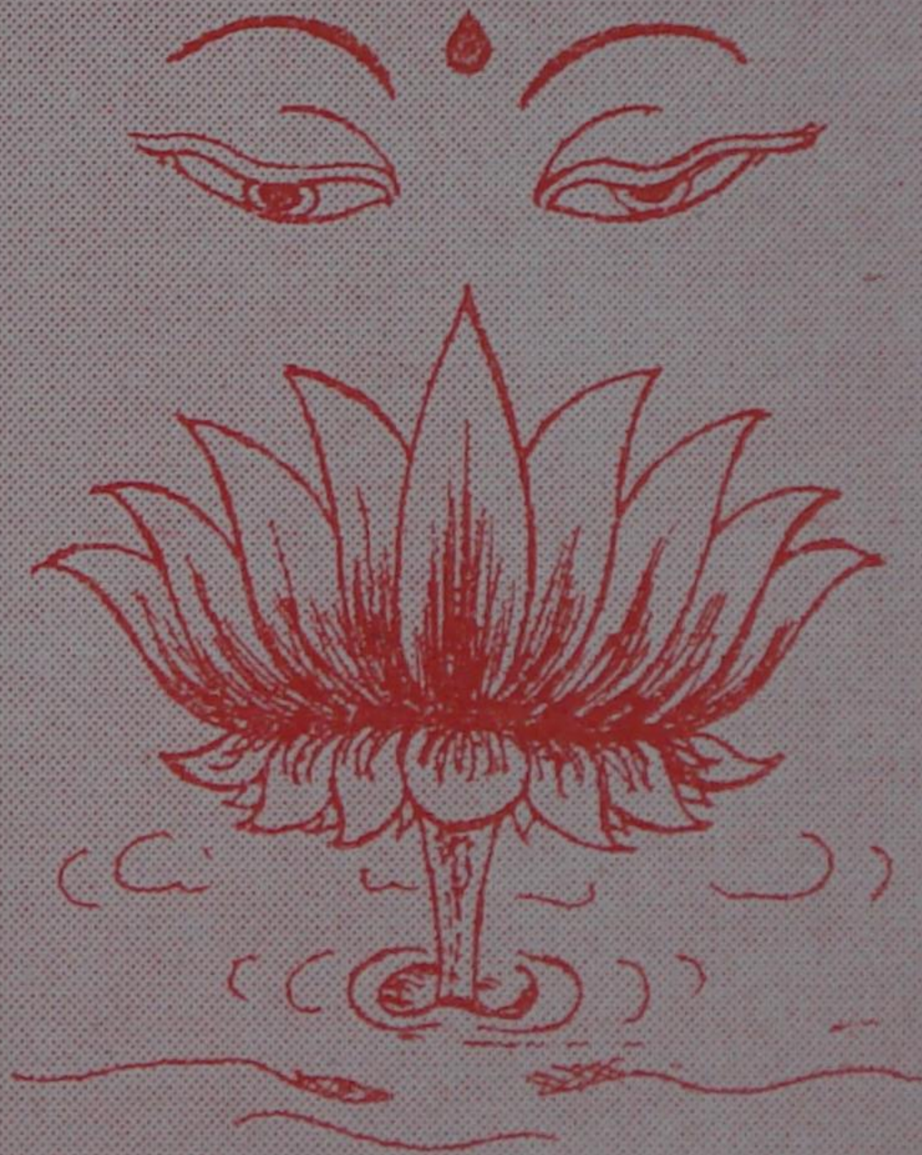
सृष्टिकान्ता लोकेश्वरया बाखं

सर्वज्ञरत्न वज्राचार्य

सृष्टिकान्ता लोकेश्वरया वाखं

(गुणकारणडव्यूहया स्वंगू परिक्षद)

सम्पादन :

सर्वज्ञरत्न वज्राचार्य

मन्त्रसिद्धि महाविहार

च्वयबुं, धिमेल्वहँ, यें

पिकाःम्ह :

न्हुच्छेनारायण तण्डुकार

अनिरा तण्डुकार परिवार

तथागत मार्ग, वानेश्वर, ये

नेपाल सम्वत् : ११२९

बुद्ध सम्वत् : २५५२

पिदंगु न्हि : ने.सं. ११२९ बैशाखकृष्ण दुतीया (२०६५ चैत्र २९ गते) शनिवार

न्हापांगु : १००० प्रति

पिकाःम्ह : **न्हुच्छेनारायण तण्डुकार** व सकल छैंजःपिं। फोन : ४-७८३०५१

कम्प्युटर याःम्ह : **मैयाँ बज्राचार्य,** मुसुंबहाः

थाकू : **ए टू जेड् प्रिन्टिंग हाउस,** मुसुंबहाः,यें

दक्षिणा : धर्मदान।

पिका:म्हय्सिया आशिका

हनेबह:पिं मां-बौपिनिगु करुणा व ममतां जा:गु भावनायात स्मृति पतले न्ह्याबलें दयाच्वनि । वसपोलपिं दिवंगत जूगु त:दँ दये धुंकल अथे नं थ्व लुमन्ति दुने बा:-मांपिं न्ह्याबलें न्ह्योने दयाच्वनि । थ्व जि व जिगु परिवारया स्नेह व सद्भाव ख: धयागु तायका च्वना ।

थुगु हे भावना कथं हनेबह:पिं बा: व मांपिन्त लुमंका: सफू छगू पिथने द:सा ज्यू धयागु मनंतुना: श्रद्धेय गुरुजु सर्वज्ञरत्न वज्राचार्यजु सम्पादन याना बिज्या:गु जुल । थुगु सफू दिवंगत जुया दीपिं बा: बाबुकाजी तण्डुकार मांपिं सानु तण्डुकार व द्वारिकामाया तण्डुकारपिनिगु पुण्यस्मृतिइ थुगु सृष्टिकान्ता लोकेश्वरया बाखं सफू पिथना: छलपोलपिं सकसितं देछानागु जुल ।

थुगु पुण्यद्वारा बा: व मांपिं भिंगु कुलय् जन्म जुया: निर्माण मार्गफल प्राप्त ज्वीमा धयागु कामना नाप नापं सकल सत्त्वा प्राणीपिं उद्धार जुया: देशय् नं शान्ति स्वस्ति जुयेमा धयागु मनं तुनागु जुल । सुभाय् ।

सकसियां भिं जुयेमा ।

न्हुच्छेनारायण तण्डुकार
व
सकल छेँ ज:पिं

संपादकया थ:गु खँ

थुजा:म्ह करुणामयया महीमां जा:गु सृष्टिकान्ता लोकेश्वरया बाखं पिथना: सकसितं धर्मदान यायेगु बिचा: यजमान न्हुच्छे नारायण तण्डुकार व अनिरा तण्डुकारया सपरिवारया धर्मचित्त उत्पत्ति याना: सफू पिथनेत मा:गु आर्थिक ग्वाहालि याना धूगु ख: । उकिं वय्क:या परिवारपिं सकसितं श्री श्री श्री करुणामयया सुदृष्टि न्ह्याबलें दया च्वनेमा धयागु मनं तुनागु जुल ।

थुगु ग्रन्थ नेपालभाषां अनुवाद याना बिज्या:म्ह दि. पं. जोगमुनि वज्राचार्यजु ख: । नागार्जुन बौद्ध अध्ययन संस्थानपाखें प्रा. भाजु मिनवहादुर शाक्यजुं सम्पादन याना: ने. सं. १११७ स पिदंगु ख: । थुगु सफूया तृतीय प्रकरणय् महेश्वरादिदेवपुत्र समुत्पादादी परीवर्तस दयाच्वंगु बाखंयात संक्षिप्त रूप जक थन न्ह्योब्वयागु जुल । विस्तृत रूप गुणकारणडव्यूम्ह स्वयां बिज्यायृत दीत इनाप याना । उकि उगु ग्रन्थया अनुवादक, सम्पादक व प्रकाशन संस्था प्रति कृतज्ञ जुयाच्वना ।

सृष्टिकान्ता लोकेश्वरया बाखं सफूचा पिथनेन मा:गु प्रेसया ज्याखँया नाप नापं प्रुफ नापं स्वया: सफूयात जिवन्त प्रदान याना बिज्याम्ह किजा भाजु मुसुंबहा:या नरेन्द्रमुनि वज्राचार्यजुयात यक्वयक्व सुभाय् देछाया च्वना। नापं कम्प्युटर या:म्ह मैयाँ वज्राचार्य यात व प्रेस परिवारयात नं धन्यवाद देछाया च्वनागु जुल।

अन्तय् पिकाक: न्हुच्छेनारायण तण्डुकारया दिवंगत बा: बाबुकाजी व मांपिं सानुमाया व द्वारिकामाया न सुखावती भुवनय् बास लाना: निर्वाण फल लाय्मा धयागु मनंतुना च्वना सत्जीव यजमानपिंनिगु सुख, समृद्धिया नाप नाप भिं उसाँय्, ता: आयु व मनंतुनागु ज्याखँ पूवनेमा धयागु श्री करुणामययाके आशिका यानागु जुल। थुकिइ मचा: मगा:गु नं आपालं दयेफु छलपोलपिसं स्वया: ब्वना: क्षमा याना बिज्याइ धयागु नं मनं तुना च्वना प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष रूपं ग्वाहालि या:पि सकसितं सुभाय् देछायागु जुल। थुगु पुण्यं श्री सृष्टिकान्ता लोकेश्वरया सुदृष्टि सकल सत्त्व प्राणीपिनि भिं जुयेमा कल्याण जुयेमा थुगु सफू ब्वना बिज्यापिं दिइपिं सकसियाँ मनं तुनागु ज्याखं पूवनेमा सुभाय्।

सर्वज्ञरत्न वज्राचार्य
च्वय्बुं, धिमेल्वहँ, स्वयम्भू

ओं नमो भगवते सर्व दुर्गति परिशोधनराजाय तथागताया। र्हन्ते सम्यकसंम्बुद्धाय तद्यथा ओं शोधने २ विशोधने २ सर्वपाप विशोधने शुद्धे विशुद्धे दिवंगत बाबुकाजी दिवंगत सानु दिवंगत हारिकामाया तण्डुकार सर्वकर्मा वरण विशोधने स्वाहा ।

दिवंगत बौ बाबुकाजी तण्डुकार मांपिं सानु तण्डुकार व हारिकामाया तण्डुकारया सुखावती भुवनय् वास लायेमा धयागु कामना यानागु जुल ।

अथेहे नं निनिपिं दिवंगत न्हुच्छेमाया तण्डुकार दिवंगत रत्नमाया तण्डुकार व दिवंगत्त निनि पाजु नाति तण्डुकार नापनापं सकल दिवंगत जुइ धुंकूपिं जिं स्युपि मस्युपि सकलें सुखावती भुवनय् वास लाय्मा धका: प्रार्थना यानागु जुल ।

मानु/मय्नु न्हुच्छेनारायण तण्डुकार
परिवार

सफू पिकाःम्हय्‌सिया परिवारपिं

जिमि बाज्या बृषबहादुर व बज्यै तुयु तण्डुकारया कांछा मस्त जुया दीम्ह बौ दिवंगत बाबुकाजी तण्डुकार, मांपिं स्व. न्हुच्छेमाया, स्व. रत्नमाया व पूर्णमाया तण्डुकार। बौ बाबुकाजी तण्डुकारया जहानपिं सानु व हारिकामाया।

काय्‌पिं व भौपिं :

न्हुच्छेनारायण व अनिरा तण्डुकार

राजु व ज्ञानी तण्डुकार

विनोद व संगिता तण्डुकार

म्हयाय्‌पिं व जिलाजंपिं :

दशमाया व रत्न बहादुर

कमला व रत्न बहादुर

विकला व विक्रम

छय्‌पिं व छय्‌भौ :

सविन व रसला

रगेस, निकेस, रतिस,

विनि, रिती।

मिसा छय्‌पिं व छय् जिलाजंपिं :

सुनिरा व अमर

सैलिना व सचित

सोनि

रजिना

छुइ :

पल्पसा

कनकचैत्य महाविहार जनबहालय् करुणामयमा न्हयोने सिंहनाथ लोकेश्वरया खम्बाय् कियात:गु स्तोत्र जुल

सृष्टिकान्ता लोकेश्वर

न्हापां थ्व लोके महाशून्य जुया, च्वंगु थ्व लोके अमितभ यागु ।
आज्ञा न्येनाव समाधिस च्वना, सम्पूर्ण योगं सिद्ध जुयेकाव ॥ १ ॥

संसार भिनकं दयेकेगु निम्ति, ब्रम्हा बोहलं महाद्यो न्हातिकं ।
चन्द्र सूर्य मिखानं निपानं, नारायण नुगलं ससुद्यो दन्तनं ॥ २ ॥

फयेद्यो म्हुतुनं बरुण प्वाथनं, इन्द्रय मननं ल्हातं निपानं ।
कुबेर पुलिनं लक्ष्मी पुलिनं, अग्नि त्यफुनं पृथ्वी पालिनं ॥ ३ ॥

यमं खुसिनं पिकास्ये समस्तं, भाला बियाव छम्ह छम्ह सयातं ।
संसार दयेका समस्त बिज्याम्ह, थथिंयाम्ह लोकेश्वरया पालिसं ॥४ ॥

सर्दा जिमिसं शिलनं मिखानं, वचनं नुगलं ल्हातं पुलिनं ।
चित्तं यानानं च्यागुलिं ध्वतेनं, भक्ति भावं न्हीथं नमस्कार ॥ ५ ॥

सृष्टिकान्ता लोकेश्वरया थ्व बाखनय् इन्द्रउत्पत्तियागु खं मदु ।

॥ श्री आर्य सृष्टिकान्ता लोकेश्वराय नमो ॥

सृष्टिकान्ता लोकेश्वरया बाखं

तथागतया पुत्र जुया बिज्याःम्ह सर्वनिवरण बिस्कम्भी बोधिसत्त्वं मुनीन्द्र श्री भगवान यागु ख्वाः स्वयाः थुगु प्रकारं बिन्ति यात ।

हे भगवान ! तथागतया पुत्र धायेकाः बोधिसत्त्वं जुया बिज्याःम्ह लोकेश्वर थन गुबले बिज्याःगु छलपोलं आज्ञा जुया बिज्याइ धैगु मन तया च्वना । थनंलि सर्वनिवरण विस्कम्भी बोधिसत्त्वं थुलि बिन्ति याःगु खँ न्यनाः मुनीश्वर भगवानं बोधिसत्त्व सर्वनिवरण विस्कम्भीयागु ख्वाः स्वयाः आज्ञा दयेका बिज्यात । हे कुलपुत्र !

थ्व खँ गथे धाःसा न्हापां संसारया पदार्थ धैगु छुं छुं हे मदु सर्व शून्य, पृथ्वी, चा, आप, लः, तेज, मिँ, वायु, फय्, आकाश थुपिं नं छुं पदार्थ नं हे

मदु निरञ्जन निराकार सर्व शून्य गुगु शून्य आदि-बुद्ध स्वयम्भू, हानं रजोगुण, सत्त्वगुण, तमोगुण थ्व स्वंगू गुणयां छगू जुयाच्वंगु अर्थात् भिंगु मभिंगु धैगु नं निता छुट्टा छुट्टै मखु निगुलिं दक्को छगू हे विश्वया हे रूप खः सुनानं दयेकाः ब्वीका तःम्ह धैगु मदुम्ह रूप आकार धैगु नं छुं हे मदुम्ह, उत्पत्ति विनाश धैगु नं मदुम्ह, स्वयेगु लायेगु धैगु मदुगु आत्मा हे मदु नैरात्मा निरालम्ब-मन ब्वइगु हे मदुम्ह आदिनाथ ज्योति रूप दक्कोसिबे तःधंम्ह, गुम्हसिया छुं आलम्बन-ईच्छा उत्पत्ति जुयाः संसार धैगु दयेकेया कारणस थःथम्हं लोकसंसर्जन नाम धैगु समाधिइ च्वना बिज्यात।

ज्योति रूप आदिबुद्ध स्वयम्भूयापाखें दिव्य रूप जुया बिज्याना च्वंम्ह संसारयात हे कल्याण यायेगुया अंश जुया बिज्याना च्वंम्ह, श्री लोकश्वर उत्पत्ति जुल। गुम्ह वसपोल पूण्यया अंश सकलगु न शुभ कल्याण यायेगुया मूर्ति शुद्ध निर्मलगु शरीर दक्को भिंगु धाक्को लक्षणं संयुक्तम्ह जाज्वल्यमानं पूण्यया तेज दयाः बिज्याना च्वंम्ह सकल लोकया

राजा श्री लोकेश्वर श्री स्वयम्भूया अंशया रूप जुयाः उत्पत्ति जुया बिज्यात । थनंलि गुम्ह वसपोल श्री लोकेश्वरं थःथम्हं लोकोद्‌भव नाम समाधिइ च्वना बिज्यात ।

थनंलि वसपोल दक्कोसिबे न्हापा श्री लोकेश्वरया जवगु मिखां चन्द्रमा उत्पत्ति याना बिज्यात । खवगु मिखां सूर्य उत्पत्ति याना बिज्यात । न्हातिकां महादेव उत्पत्ति याना बिज्यात । हानं वसपोलया ब्वः निखें कोमल रूप जुयाच्वंगु प्यपाः ख्वाः धारणा याना च्वंम्ह, ब्रम्हा उत्पत्ति याना बिज्यात । वसपोलया हृदय नं अत्यन्त सुन्दर जुया च्वंम्ह नारायण उत्पत्ति याना बिज्यात । हानं वसपोलया च्वय् क्वय्यागु वाभ्वः निभ्वलं सरस्वती उत्पत्ति याना बिज्यात । म्हुतुं वायुदेवता उत्पत्ति याना बिज्यात । तुतिं पृथ्वी माता उत्पत्ति याना बिज्यात । गुम्ह वसपोल करुणामयया प्वाथं वरूण नागराजा उत्पत्ति याना बिज्यात । नाभि-तेफुं अग्नि देवता उत्पत्ति याना बिज्यात । देपागु पुलिं लक्ष्मी देवी उत्पत्ति याना बिज्यात । जवगु पुलिं कुवेर

उत्पत्ति याना बिज्यात । थुगु प्रकारं जगत हितया निमित्तस चतुर्महाराज आदिं अनेक देवलोकपाल गणपिं वसपोलया म्हं उत्पत्ति याना बिज्यात ।

थनंलि गुलि नं श्री लोकेश्वरया शरीरं उत्पत्ति जूपिं देवता खः । सकल देवतापिसं नं प्रशन्नगु चित्त यानाः वसपोल श्री लोकेश्वरयात दर्शन याना च्वन । थनंलि उगु अवस्थास महादेवं ल्हाः भिऱपतिं नं बिन्ति यानाः श्री लोकेश्वरयात नमस्कार यानाः आदरभावं स्वयाः, थुगु प्रकारं बिन्तियात । हे भगवान ! हे लोकेश्वर ! गुगुया कारणं छलपोलं जिपिं सकसितं सृष्टि याना बिज्यानाः उगुया अर्थ यथा विधि थें जिपिं सकलयात आज्ञा दयेका बिज्याहुँ । थनंलि महादेवं थुलि बिन्ति यासेंलि सर्वज्ञ जुया बिज्याःम्ह लोकेश्वरं महादेव प्रभृतिं सकलयात स्वयाः थुगु प्रकारं आज्ञा दयेका बिज्यात ।

हे महादेव ! आरूप्य धातु भुवनया ईश्वर छ जुइ, रक्षा याइम्ह छ जुइ । योगीगणया राजा नं छ जुइ । स्यने कने याइम्ह गुरु नं छ जुइ । संसारय्

मुक्ति छ्वैम्ह व सुख बिइम्ह नं छ जुइ । कलियुग जुसेंलि सत्त्वजनपिसं पाप मार्ग चले याइ, उगु बखतय् सृष्टि याइम्ह नं छ जुइ । स्थिति याइम्ह नं छ जुइ, संहार याइम्ह छ जुइ । हानं सकलजनपिसं मभिंगु दुराचार याइ, मार चर्यास रस याइ, धर्म यायेगु फुक्क भूठ धाइ, दुष्ट चाण्डाल जुसेंलि सद्धर्मया गुणयात निन्दा याइ । बोधिचर्याया अङ्ग हीन जुया वनी तामसि धर्म व अहङ्कारया धर्म याइ । कलियुग जुसेंलि तीर्थिकयागु धर्मस रस याइ । उगु बखतस लोकपिं सकलें अज्ञानी जुया: मोहलय् भुले जुइ अहङ्कारी जुइ, ईख तइपिं जुइ, गुमानिपिं जुइ, थुपिं सकलें छंके शरण वया: सदां आदर भाव याना: छंगु भजन याइ । जनपिसं लोकपिसं आकाश फुक्क छंगु लिङ्ग धका: धाइ । पृथ्वी छंगु जँ धका: धाइ, सकल प्राणीजन लीन जुयेगु छैं शिवलिङ्ग धका: धाइ । अले शिवलिङ्गया भावभक्ति याना: जनलोकगणपिसं हर्षमान याना च्वनि । थुगु अवस्थास छं ध्व लोकगणपिं सकसितं स्वया: जत्नं नं बोध याना: मुक्ति मार्गस तया: भिंगु मार्गया चर्या याके माल ।

हे महादेव ! थुगुया कारणं छं तःधंगु पद लानाः कलियुगे स्वर्ग, मर्त्य, पातालया राजा जुइ। त्रिभुवनया नाथ जुइ। थुगु प्रकारं आर्यावलोकितेश्वरं आज्ञा दयेका बिज्याःगु खँ महादेवं न्यनाः तथास्तु छलपोलं आज्ञा जुया बिज्याः थें यायेगु जुल धकाः हर्षमान यानाः छखे च्वना च्वन।

थनंलि तथागतया पुत्र जुया बिज्याःम्ह सर्वज्ञ सकलयां गुरु जुया बिज्याःम्ह लोकेश्वरं ब्रम्हायात स्वयाः सःताः थुगु प्रकारं आज्ञा दयेका बिज्यात।

हे ब्रम्हा ! छ चतुर्वेद शास्त्र धारणा यानाः रूप धातु भुवनया छ ईश्वर जुइ। सृष्टि कर्ता जुयाः संसारया गुरु नं छ जुइ, छं मैत्री करूणा, मुदिता, उपेक्षा थ्व चतुर्ब्रम्ह विहार धारणा याये माल।

हे ब्रम्हा ! छं शान्तगु चर्या यानाः थःगु आत्मा परयागु आत्मा उतिं भाःपाः सात्विक धर्मया नायक जुइम्ह जुइ। हानं परमार्थ योगया विद्धान जुइ, सकलयात शुभ मङ्गल याइम्ह जुइ। कलियुग जुइगु बखतय् छंगु धर्मया चर्या छुं मखयेका छ्वइ,

म्लेक्ष धर्मं क्वत्यली सत्‌वृतियात उपहास हेला याइ। उगु बखतस छं नाना प्रकारया रूप कया: जन्म याना: लोकयात बोध याना: धर्म मार्गस तया: अत्यन्तं भिंगु निर्वाणया पद लाका बिये माल।

हे ब्रम्हा ! थुगु प्रकारं सकल लोकयात स्वया: बोध याना:, बोधिमार्गय्‌ तया: पालन याना: जगनया हित यायेगु या। थुगु प्रकारं क्लेशमल पापं संसार यापिं सकलयात तरे याये धुसेंलि छ सकसिनं पूजा याका: बोधिज्ञान लाना: सम्बुद्ध जुइ। थथे धका: लोकेश्वरं आज्ञा दयेका बिज्या:गु वचन न्यना: ब्रम्हां दक्को थ्वीका: छलपोलं आज्ञा दयेका बिज्या:गु तथास्तु छलपोलं आज्ञा दयेका बिज्या: थें जिं यायेगु जुल धका: हर्षमान याना: छखे च्वना च्वन। थनंलि तथागतया पुत्र जुया बिज्या:म्ह महासत्त्व धायेका बिज्या:म्ह लोकेश्वरं नारायणयात स्वया: स:ता: आज्ञा दयेका बिज्यात।

हे नारायण ! काम धातुमा छ ईश्वर जुइ, सर्वलोकया जुजु जुइ, रजोगुण धर्मया छ

राजा जुइ, सकलयात हित यायेगु कल्याण याइम्ह नं छ जुइ। हानं छ महाज्ञानी जुइ, महावीर जुइ, सकल दुष्ट जनयात शान्त याना: संसारय् सकलयात सुख याइम्ह छ जुइ। हानं माया धर्मस चतुरम्ह छ जुइ। हानं कलियुग जुइगु बखतस पापं व्याप्त जुइ, गुगु पापं सत्त्वपिनि आपालं दु:ख कष्ट जुइ, थुगु अवस्थास छं व सत्त्वपिन्त अनेक रूप धारणा याना: ख्याये मा:पिंत ख्याना: नं जत्न याना: धर्मय् तयेमाल। थुगु प्रकारं त:धंम्ह सत्त्व नं छ जुइ, आपालं पुण्य दुम्ह आपालं गुणं संयुक्तम्ह नं छ जुइ। हानं संसारया नाथ सकलयात रक्षा याइम्ह छ जुइ, लक्ष्मीया स्वामी नं छ जुइ, त:धंगु पराक्रम नं छंके दइ। अनंलि छं दक्को सत्त्वपिंत सुखी याना: दक्को दुष्टगणपिंत त्याका: भिंगु ज्या यासेंलि कथं थें अन्त काल जुइगु बखतस संवृत्ति विषयया विरस जुया: निर्वाण पद छन्त प्राप्त जुइ। थुगु प्रकारं लोकेश्वरं आज्ञा दयेका बिज्या:गु खँ न्यना: बोध जुया: नारायणं तथास्तु छलपोलं आज्ञा जुया बिज्या: थें यायेगु जुल धका: हर्षमान याना: च्वने च्वना च्वन।

थनंलि हानं तथागत आज्ञा बुद्धया अग जुया बिज्याःम्ह लोकेश्वर सरस्वती देवीयात स्वयाः सःताः आज्ञा दयेका बिज्यात। हे सरस्वती ! हे महादेवी ! दक्को विद्याया गुणया खानी न जुइ। महामाया धारण याइम्ह छ जुइ, दक्को शास्त्र स्यनीम्ह दक्को भिंगु खँ ल्हाइम्ह छ जुइ। हानं सद्धर्मया गुण धारण याइम्ह छ हे जुइ। सकलयात बोधिज्ञानं प्रतिपाल याना तैम्ह नं छ जुइ, ऋद्धिसिद्धि वरदान बिइम्ह वचनया ईश्वरी नं छ जुइ। सकल लोकपिं मूर्ख जुयाः दुराचार-मखुगु आचारस चर्या याइ, थुजोगु अवस्थास सकलयात जत्नं नं बोध यानाः भिंगु सद्धर्मस चर्या याकाः छं प्रतिपाल यायेमाल। हानं गुलि मनुष्यगणपिसं छंगु भक्ति यायेगु मन यानाः छंके शरण वयाः भक्ति याइ, थ्व मनुष्यगणपिंत माःगु ज्ञान बियाः छं पण्डित नं यानाः दक्को ज्ञानं पूर्णपिं यानाः श्रीशोभा संयुक्त यानाः भिंगु गुणया विज्ञ याना ब्यु। थुगु प्रकारं सत्त्वगणपिंत हित

यानाः तःधंगु पुण्य गुण संयुक्तम्ह छ जुइ । अन्तय् बोधिज्ञान लानाः छं तथागतया पद लाइ । थथे धकाः लोकेश्वरं आज्ञा दयेका बिज्याःगु वचन न्यनाः सरस्वती देवीं तथास्तु छलपोलं आज्ञा दयेका बिज्याः थें जिं यायेगु जुल धकाः धयाः हर्षमान यानाः छखे एकान्तय् च्वना च्वन ।

थनंलि तथागतया पुत्र जुया बिज्याःम्ह महासत्त्व धायेका बिज्याःम्ह लोकेश्वरं हानं सूर्य देवतायात स्वयाः सःताः आज्ञा दयेका बिज्यात । हे सूर्य ! संसारस छ प्रकाश जुयाः छंगु तेजं त्वपुयाः दक्को शुद्ध याना ब्यु लोकगणपिंत भिंगु धर्म चर्या याकाः सदां छ चाःहिलाः लोकयात प्रतिपाल याये माल । थनंलि हानं संसारया स्वामी जुयाः जगतया नाथ जुया बिज्याःम्ह महासत्त्व धायेका बिज्याःम्ह लोकेश्वरं चन्द्रमायात स्वयाः सःताः आज्ञा दयेका बिज्यात ।

हे चन्द्रमा ! छं शीतल जुयाच्वंगु महातेज दइ, अमृतया खानी नं छ जुइ, हानं तारागणया राजा

नं छ जुइ, संसार क्लेश सन्ताप हरण याना बीम्ह नं छ जुइ । हानं छं संसारयात छंगु तेजं खयेका: अमृतया वा गाका: बिये माल वा, छत्र जगबुटी बीम्ह फलफुल ईत्यादियात छं रस वीर्य दयेका बी माल । हानं छ चाया रात्रीस कोमल शीतलगु छंगु तेजं खयेका: सुख आनन्द संयुक्त याना: सकल सत्त्वयात बोध याना: शुभ कल्याणगु धर्म चर्या याका: छं प्रतिपाल यायेमाल । थनंलि हानं सर्वज्ञ जुया बिज्या:म्ह लोकेश्वर वायु देवतायात स्वया: स:ता: थुगु प्रकारं आज्ञा दयेका बिज्यात ।

हे वायु देवता ! संसारस प्राणीगण सकलयात छं सुख बिया: दक्को धर्मय्स सुखया उत्साह याना बीम्ह छ जुइ । हे वायु ! छं सदां पूण्ययागु सुगन्ध वासना वयेका: संसारस सकलयात धर्मय् तया: प्रतिपाल याये माल । थनंलि हानं तथागतया पुत्र लोकनाथं पृथ्वी माताया स्वया: स:ता: आज्ञा दयेका बिज्यात । हे पृथ्वी ! जगत संसार फुक्क फया च्वनीम्ह-क्वबिया च्वनीम्ह सकल संसार लोक च्वनीगु थाय् नं छ जुइ, पृथ्वी मण्डलस पुसा

प्यूप्यूगु बुइका बीम्ह नं छ जुइ । दक्को संसारया माँ पृथ्वी माता धका: धाय्‌का च्वनीम्ह नं छ जुइ । हानं दक्को धातु, दक्को रत्न-ब्रीहि, वा, छ्‌व फलफुल आदिं जरीबुटी वास: आदिं उत्पत्ति याना बिया: संसार सकलयात सद्धर्मस तया: छं सदां प्रतिपाल याना च्वने माल । हानं तथागतया पुत्र जुया बिज्या:म्ह लोकेश्वरं वरूणयात स्वया: स:ता: थथे आज्ञा दयेका बिज्यात ।

हे वरूण ! छ ल:या नाथ जुइ, सकल प्राणिगणपिंत अमृत ल: माक्को बिया च्वने माल । दक्को रत्नया खानी नं छ जुइ, नाग दक्कोयां राजा जुया च्वनीम्ह नं छ जुइ । हानं छं सदां सकलयात अमृत ल: बिया: मा:मा:गु रत्न आदि नं बिया: पालन पोषण याना: वोध याना: जगत दक्कोयात सदां सद्धर्मया चर्या याका च्वने माल । थनंलि हानं सकल लोकया राजा जुया: सकल लोकया गुरु जुया बिज्या:म्ह लोकेश्वरं चित्र विचित्रया ज्वाला दया च्वंम्ह अग्नि देवतायात स्वया: स:ता: आज्ञा दयेका बिज्यात ।

हे अग्नि देवता ! जज्ञ याइगु बम्खनम सकल देवतापिनिगु नां कया: आहुति बिइ, उगु बम्खनम सकल देवतापिंनि छ म्हुतु जुया: जज्ञस दक्को फुक्क छं मिँ जुया: नया बी माल । हानं अनेक नयेगु त्वनेगु वस्तु दक्को बुका: पाक् वंका: साका बीम्ह छ जुइ । थुगु प्रकारं दक्को लोकपिंत सुख बिया: हर्षमान याका: जत्न याना: सदां संसारयात हिन याना: प्रतिपाल याना च्वने माल । थनंलि सत् ज्ञानया मन जुया बिज्या:म्ह लोकेश्वरं लक्ष्मीदेवीयात स्वया: न्ह्योने स:ता: आज्ञा दयेका बिज्यात ।

हे महालक्ष्मी ! हे श्री शोभा संयुक्त जुया च्वंम्ह महादेवी वसुन्धरा-वसुन्धरा कौमारी धैगु छंगु नां जुया: सकल लोकयात दक्को धन सम्पत्ति बिया: सुख आनन्द याका बीम्ह छ जुइ । हे लक्ष्मी ! छं सकल लोकयात अनेक लुँ आदि अनेक धातु, अनेक रत्न आदिया सुख सम्पत्ति बिया: सकल लोकयातं धर्मय् तया: प्रति पाल याना च्वने माल । थनंलि जगतया स्वामी मालिक जुया बिज्या:म्ह उम्ह लोकेश्वरं हानं कुवेरयात स्वया: न्ह्योने स:ता: आज्ञा

दयेका बिज्यात । हे कुवेर ! छ महाभाग्यमानिम्ह जुइ दक्को धन द्रव्यया राजा छ जुइ दक्को लोकया छ मालिक जुइ दक्को श्री सम्पत्तिया आधार जुयाः राजा राजापिनि मध्यय् नं तःधंम्ह राजा छ जुइ । हे कुवेर ! शोभायमानगु श्री सम्पत्ति इत्यादिं सकल जनलोकयात बियाः सकलयात बोधिमार्गय् तयाः प्रतिपालन याना च्वने माल । थुगु प्रकारं आज्ञा दयेका बिज्यानाः थनंलि हानं तथागतया पुत्र जुया बिज्याःम्ह लोकेश्वरं थः पुत्र पुत्री जुया च्वंपि सकल देवतापिंत सःताः आज्ञा दयेका बिज्यात ।

हे देवगणपिं ! छिपिं सकसिनं बोधिसत्त्व चर्या यानाः तःधंपिं सत्व जुयाः दक्को सत्वपिंत हित यानाः सदासर्वदा कालं शुभ कल्याणगु कार्यस चर्या याये माल । थुगु प्रकारं छिमिसं चर्या यासेंलि छिपिं सकसिनं तःधंगु पूण्य लानाः, अत्यन्त शोभायमान जुयाच्वंगु पराक्रमं संयुक्त जुयाः अन्तय् बोधिज्ञान लानाः बुद्ध पद लाइ । थथे आज्ञा दयेका बिज्याःगु वचन सकल देवलोकपिसं न्यनाः सकल देवलोकपिसं हर्षमान यानाः तथास्तु छलपोलं आज्ञा जुया बिज्याः

थें जिमिसं यायेगु जुल धकाः धयाः छबे लिक्क च्वना च्वन । थुगु प्रकारं देवलोक सर्कामिनं नं आर्यावलोकितेश्वरं याःगु आज्ञा शिरय् धारणा यानाः बोधिचर्या धारण यानाः संसार हित यायेगु चर्या यानाच्वन । थनंलि सकल लोकया राजा जुया बिज्याःम्ह लोकेश्वरयागु आज्ञा थें बोधिचर्या व्रत धारणा यानाः जगत हित यायेगु कार्यस चर्या याना च्वन ।

थुगु प्रकारं गुम्ह स्वर्ग, मर्त्य, पातालया गुरु जुयाः आदि बुद्धया पुत्र जुया बिज्याःम्ह बोधिसत्त्व सर्वज्ञ जुया बिज्याःम्ह दक्को लोकया राजापिनि नं ईश्वर जुया बिज्याःम्ह गुम्ह लोकया ईश्वर जुया बिज्याःम्ह खः । मनुष्यगणपिं त्रिभुवनया गुरु जुया बिज्याःम्ह लोकेश्वर याके श्रद्धा तयाः शरणय् वनी थ्व मनुष्यगणपिनि चित्त मल धैगु छुं हे मदुगु निर्मलगु चित्त जुयाः दुर्गति धैगु गुबलें हे वने माली मखु । सदां सत्‌गतिस जन्म कयाः सद्धर्मया श्री शोभाया सुख संयुक्त जुयाः निक्लेशगु चित्त जुयाः अनुत्तर बोधिज्ञान लांनाः सम्यक्सम्बुद्धया पद प्राप्त

जुइ । दक्को तथागतगणपिं नं थुम्ह लोकेश्वरयाके श्रद्धा तया: शरण वना: वसपोल लुमंका: ध्यान याना: जगत हित यायेगु कार्यस चर्या यात । थुगु पूण्यया प्रभावं क्लेश धैगु छुं हे मदुगु निर्मलगु चित्त जुया: मारगण दक्कोयात त्याके फया कथं थें सम्यक्सम्बोधिज्ञान लाना: निर्वाण पद लाना च्वन ।

हानं न्हापा जुयावंपि तथागतगणपिं थौंकन्हे जुयाच्वंपिं तथागतगणपिं हानं लिपा जू वइपिं तथागतगणपिं थुम्ह जगतया गुरु जुया बिज्या:म्ह लोकेश्वर करूणामय याके श्रद्धा तया: शरणय् वन, शरणय् वना च्वन, शरणय् वनी तिनि । अथेया निंतिं लोकेश्वरयागु नां लुमंका: शरण याना: ध्यान याना: जगत हित यायेगु चर्या याये, बोधिचर्या व्रत धारण याना: जगत हित याये । अनंलि कथं थें विधिविधान थें बोधिसम्भारं पूर्ण जुया: सकल मारगणयात त्याका: बोधिज्ञान लाना: तथागत जुइ फइ गुजोम्ह तथागत धा:सा धर्मया राजा जुया: मुनीश्वर सकसिनं पूजा याये योग्य जूम्ह जगतया नाथ जुया: सर्वज्ञ धायेका

स्वर्ग मर्त्य, पातालया नं नायक जुयाः नश्ागन धायेका च्वने दइ ।

थुगु प्रकारं त्रिभुवनया नाथ जुयाः बोधिसत्त्व महासत्त्व धायेकाः दक्को लोकया ईश्वर जुयाः असंख्य ऋद्धि पराक्रम दया बिज्याःम्ह थुम्ह श्री लोकेश्वरं थःथम्हं सकल प्राणीयात स्वयाः थःगु गम्भया तेज खयेकाः पाप क्लेश फुकाः बोधिचर्या व्रतय चर्या याकाः उद्धार याना बिज्यात । अथे श्री लोकेश्वरं सकलें प्राणीजनयात बोधिचर्याया मार्गय् तयाः भिंगु मार्गस चर्या याकाः अनित्यया बोध जुयाः प्रसन्नगु चित्त यानाः सकल लोकपिं सुखावती लोकधातुस छ्वया बिज्यात । थुगु प्रकारं जगतया ईश्वर जुया बिज्याःम्ह स्वयम्भूया अंश जुया बिज्याःम्ह बोधिसत्त्व महासत्त्वया निर्माणकाय जुया बिज्याःम्ह श्री लोकेश्वरं सकल धर्मं परिपूर्ण यानाः उद्धार याना बिज्यात ।

जगतया नायक जुया बिज्याःम्ह लोकेश्वरया थें सद्धर्मया गुण पूण्य सम्भार सुयां हे दुगु मखु । थुगु

प्रकारं सर्वदर्शी जुया बिज्यानाच्वंपिं दक्को तथागतगणपिसं लोकेश्वरयागु गुणयागु महिमा आज्ञा दयेका बिज्या:गु जिं नं न्यना तया । हानं गुम्ह लोकेश्वरयागु थुजोगु पुण्यया महात्म्य गुणया महिमा विपश्वी तथागतं आपालं न्हापायागु कालय् आज्ञा दयेका बिज्या:गु जिं न्यना तया । अथेया निंतिं दक्को सङ्घया राजा जुया बिज्या:म्ह संसारया गुरु जुया बिज्या:म्ह लोकेश्वरयात सद्धर्मया गुणया ईच्छा या:पिसं अनेक प्रकारं सेवा याये योग्य जुया च्वन ।

गुलि मनुष्यगणपिसं श्रद्धा तया: हर्षमान याना: शरण वना: भक्ति भावयात धा:सा व मनुष्यगणपिं गुगु कालय्सं दुर्गती वने माली मखु । थ्व मनुष्यगणपिं सदां सर्वकालं सत्गतिस वना: धर्मं जिते जुया: अत्यन्त सुखी भाग्यमानीपिं जुइ । थथे शुभ कल्याणया उत्साहं सुख भोग याना: अन्तय् सुखावती लोकधातुस वनी । थुगु प्रकारं शाक्यसिंह भगवान न्हापायागु कालय् जुया वंगु न्यना तइ बिज्या:गु वृतान्त खँ आज्ञा जुया बिज्या:गु सर्वनिवरण विस्कम्भी बोधिसत्वं प्रमुखं सकल सभालोकपिसं

न्यना: करूणामय लोकेश्वर धैम्ह थुलित त:धंम्ह ख्वनी धैगु थ्वीका: सकल सभालोकया मन आनन्द याना च्वन ।

थुलि गुणकारण्डव्यूहया महेश्वरादि देवपुत्रगणपिं उत्पत्ति याना बिज्या:गु तृतीय अध्याय जुल ।

(सृष्टिकान्ता लोकेश्वया वाखं कोचा:गु जुल)

उपोषद् व्रत पालना यायेमा:गु विधित

बौद्ध संस्कृतिया महायानि परम्परा कथं स्वयम्भू महाचैत्य, तथागतपिं, आर्य तारा वसुन्धरा व अवलोकितेश्वर करुणामयपिंत लुमंका: बोधिसत्त्वचर्या पालन याये कथं उपोषद् व्रत अवसं च्वनेगु प्रचलनं गाक्कं हा कया वयाच्वंगु दु।

श्रद्धालु भक्तजनपिसं थ:थ:गु छेँय् करुणामय पिनिगु मूर्ति स्थापना याना: दच्छि तक वा स्वँद तक धलं दना: वयाच्वंगु नं मदुगु मखु । अथे हे द्वादशतिर्थ, प्यम्ह करुणामय बुद्ध, बोधिसत्त्वपिनिगु स्थानस वना: उपोषद् व्रत (अष्टमी व्रत) ततःधंगु दु:खं मुक्त जुइगु व विश्वशान्तिया, कामना याना: व्रत दनीगु नेपा:मिपिनिगु विशेषता ख: । उपोषद् व्रतया विषयय् पालना यायेगु विधि कथं त्रिरत्न शरणगमन पञ्चशील ग्रहण यायेगु खँ चण्डमहारोषण तन्त्रस उल्लेख जुयाच्वंगु दु।

मूल-आवी त्रिशरणं वद्यात पञ्चशिक्षा च
उपोषदम् ।

अर्थात्- त्रिरत्न शरण वनेगु धयागु बुद्धया शरण वनेगु, धर्मया शरण वनेगु, संघया शरण वनेगु खः । थुकथं बुद्ध धर्म संघया शरण वनाः थःगु आचरण शुद्ध यानाः मखुगु मभिंगु ज्या यायेमखु धकाः प्रतिवद्धता प्वंकेगु हे पञ्चशील धारण यायेगु खः ।

मारणं चौरिकां चापी परपत्नीय् मृषावचः ।

त्यज्यामि सर्वव्त सर्वम पञ्चमम् मद्य मे वच ।

अर्थात्- प्राणिपिन्त स्यायेमखु १. खुया कायेमखु (मबीकं मकायेगु) २. परस्त्री वा पर पुरूष गमन मयायेगु (व्यभिचारी मजुइगु) ३. मखुगु खँ मल्हायेगु ४. कायेयःगु वस्तु सेवन मयायेगु (अयलाः, थ्वँ आदि छुं नं कथंया लागु पदार्थ सेवन मयायेगु) ।

थ्व न्यागूयात, तसकं ग्यानापुम्ह सर्पयात थें जिं त्वःते धकाः अधिस्थान यायेगु खः । अथेहे तु

हेवज्र तन्त्र अनुसारं नं *उपोषदं दियते प्रथमं तदनु शिक्षा पदं दशः* । अर्थात्- दशशिक्षापद धयागु हे दशकुशल, चर्या खः । थुगु कुशल चर्यायात पालन यायेगु हे उपोषद् व्रत धारण यायेगु खः ।

उपोषद् व्रत च्वनीपिं, उपाशक उपाशिकापिसं पालना यायेमाःगु दश अकुशल कर्मत खः । थुगु दश अकुशल कर्म धैगु थःम्हं होस मदयाः चायकं मचायकं जू वनीगु कर्म खः क्रिया खः । थुगु दश अकुशल कर्मयात स्वंगू भागय् तःगु दु । गथेकि- कायं शरीरं याइगु अकुशल कर्म ३ गू दुसा वचनं याइगु अकुशल कर्म ४ गू । अथेहे मनं याइगु अकुशल कर्म ३ गू दु ।

शरीरं याइगु अकुशल कर्मत- ३ गू

१) प्राणातिपात - प्राणी हिंसा यायेगु ।

२) अदत्तादान - खुयां कायेगु/मखंक कायेगु ।

३) कामेसुमिथ्याचारा - परस्त्री, परपुरुष गमन यायेगु/व्यभिचार यायेगु ।

वचनं याइगु अकुशल कर्मत- ४ गू

४)	मृषावाद	-	मखुगु खँ ल्हायेगु ।
५)	पिशुन	-	चुकरी यायेगु । मिलय् जूपिन्त फायेगु ।
६)	पारूष्य	-	मर्मय् दिक्क धायेगु/ ब्वः बियेगु । सराः बियेगु ।
७)	भिन्नप्रलाप	-	करपिन्त स्यंकेगु कथं खँ ल्हायेगु । माःसां म्वाःसां दोष बिया जुयेगु । ज्या म्वलय् मदुगु खँ ल्हाना जुयेगु ।

मनं याइगु अकुशल कर्मत- ३ गू

८)	अविधा	-	करपिनिगु वस्तुत लोभ यायेगु । अविवेकी जुयेगु (विवेक हिन)
९)	व्यापाद	-	करपिनिगु खुसिइ इर्ष्या यायेगु । स्व मफयेगु ।

१०) मिथ्या दृष्टि - मखुगु लँपुइ वनेगु। धालखँय् जुयेगु। थःगु स्वार्थया दुने च्वनाः जक स्वयेगु।

उपोषद् व्रत च्वनिपिसं, अनिवार्य थुकथंया १० (दश) अकुशल कर्मयात त्वःताः कुशल कर्म यानाः न्ह्याःवने माःगु दु। अले जक उपोषद् व्रत च्वनाया सार्थकता पिज्वइगु खः। करुणाया खानी जुया बिज्याःम्ह लोकेश्वर, लोकया ईश्वर जुया बिज्याःम्ह नेपाःमि सकसियां नुगःया थुकधुकि जुया बिज्याःम्ह श्रीमद् आर्यावलोकितेश्वर करुणामययात कुशल कर्मया पालन यानाः न्हचज्याः वने धकाः भीसं मनं तुने। सुभाय्।

सकसियां भिं जुयेमा।

जगत हितया निर्ति श्री मद् आर्यावलोकीतेश्वरया म्हसं पिज्वःपि द्यः द्यःपि-

	म्हया अङ्ग	द्यः द्यःपिं
१.	जवगु मिखा	चन्द्रमा
२.	खवगु मिखा	सुर्यः
३.	न्हातिका	महाद्यः
४.	म्हुतुं .	फयूद्यः (वायु)
५.	वा ङ्वलं	ससुद्यः(सरस्वति)
६.	ब्वहलं	ब्रम्हा
७.	मन व ल्हाः निपां	देवराज इन्द्र (शक्र)
८.	छ्यातिं	नारांद्यः (नारायण)
९.	प्वाथं	वरुण नागराजा
१०.	तेफूचां	अग्नि द्यः
११.	जवगु पुलिं	कुवेर
१२.	खवगु पूलिं	लक्ष्मी
१३.	पालि तःलं	पृथ्वी

सृष्टिकान्ता लोकेश्वरया भूमिका

सृष्टिकान्ता लोकेश्वर नाला करुणामययात धायेगु याना वयाच्वंगु दु। अथे हे नं गुम्ह गुम्हसियां जन्माःच्वयात सृष्टिकान्ता लोकेश्वर खः धयागु नं न्यना वयाच्वनागु दु। तर न्ह्याम्हसिया न्ह्यागु धाःसा नं पाःगु मखु। वसपोल करुणामय करुणाया खानि जुया बिज्याःम्ह फुक्क प्राणीपिन्त अनुकम्पा तयाः करुणावन्त जुयाः प्रतिपाल यानाः सकसित थः हे भाःपाः माया ममता विलिविलि जायकाः करुणा दृष्टिं स्वयाः सकसितं उद्धार याना बिज्याःम्ह बोधिसत्त्व चर्या यानाः सकसित निर्वाण मार्गय् तयाः तिनि थः निर्वाण वने धकाः दना च्वना बिज्याःम्ह अवलोकितेश्वर करुणामय खः।

करुणामयं महाकरुणा तयाः संसारयात सृष्टि याना बिज्यात अर्थात् संसार दयेका बिज्यात। लः, फय् वँ व सिँया तत्वयात माः थाय् माः कथ पिब्वयाः उकियात माः माः कथ माः माःगु ज्याया भाला बियाः जिव व जगतया प्रतिपालन यानाः सुन्दर संसारया निर्वाण जुल। प्रकृतिं छाय् पियाः प्रभाश्वरया दर्शन यायेगु परमार्थ ज्ञान बियाः "सर्वप्रकारं जगतो हिताय" अर्थात् न्ह्याःगु प्रकार नं जगतयात हित यायेगु प्रण यानाः सकसितं बोध याका बिज्यात।